

Pietrele-Măgura Gorgana: o așezare eneolitică la Dunărea de Jos între 4500 și 4250 î.e.n.

MEDA TODERAȘ, SVEND HANSEN, AGATHE REINGRUBER, JÜRGEN WUNDERLICH

Noile cercetări de pe tell-ul eneolitic „Măgura Gorgana“, lângă satul Pietrele la Dunărea de Jos au început în anul 2002, printr-un proiect de colaborare între Institutul Gernian de Arheologie, Secția Eurasia, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan“ al Academiei Române și Institutul de Geografie Fizică al Universității „Johann Wolfgang Goethe“ din Frankfurt a.M. Scopul cercetărilor este obținerea de informații asupra cronologiei culturii Gumelnita, asupra arhitecturii clădirilor, a organizării așezării, cât și asupra strategiilor economice și a folosirii spațiului de către locuitorii din a doua jumătate al mileniului V î.e.n. În cadrul săpăturilor au putut fi întreprinse cercetări geomagnetice pe tell precum și în imediata apropiere a acestuia. Șirurile de clădiri de pe colină, vizibile în magnetogramă, au fost verificate prin săpături. Neașteptată a fost identificarea unei așezări întinse la poalele tell-ului și a unei necropole cu cel puțin 50 de morminte, la vest de tell. Pe o imagine de satelit Corona din 1967 a fost vizibilă o amenajare cu șanț circular. Prospeccțiunea geomagnetică a confirmat existența a trei șanțuri concentrice. Așezarea a fost, deci, cu mult mai mare decât s-a presupus inițial. Pluralitatea activităților specializate, documentate pe tell, sugerează existența unei populații mult mai numeroase. Descoperirea așezării întinse din jurul tell-lui ridică o nouă serie de întrebări privind rolul așezării de pe colină precum și al locuitorilor săi și va contribui la o revizuire fundamentală a imaginii asupra așezărilor eneolitice de tip tell. Cercetările fluvial-morfologice au dus la o nouă cunoaștere a dezvoltării luncii Dunării și a sistemului fluvial din zona Pietrele. Forajele și măsurătorile geofizice din jurul tell-ului au arătat că prin sedimentele din zona inundabilă precum și prin solurile și sedimentele (coluviile) de pe terasele adiacente se află la îndemână arhive remarcabile, care permit afirmații fundamentate atât asupra potențialului de folosință al spațiului, dar și asupra impactului uman asupra gospodăririi ținutului, intensificat ulterior epocii neolitice.